

The logo for 'Terveet Tilat 2028' is a white circle with a blue smiley face outline. The text 'TERVEET TILAT 2028' is written in blue, bold, sans-serif capital letters across the center of the smiley face. The background of the entire page is a colorful grid of various icons representing different aspects of building health and safety, such as windows, pipes, a heart, and a keyboard.

TERVEET TILAT 2028

Terveet tilat 2028 -ohjelman tilannekatsaus

Ministeriökohtainen jaottelu, joulukuu 2020

Yhteystiedot

Johtava asiantuntija, hankejohtaja Katja Outinen, valtioneuvoston kanslia, katja.outinen@vnk.fi

Projektsuunnittelija Noora Mahlavuori, valtioneuvoston kanslia, noora.mahlavuori@vnk.fi

Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola, sosiaali- ja terveysministeriö, vesa.pekkola@stm.fi

Yli-insinööri Timo Lahti, ympäristöministeriö, timo.lahti@ym.fi

Opetusneuvos Tarmo Mykkänen, opetus- ja kulttuuriministeriö, tarmo.mykkanen@minedu.fi

Yli-insinööri Arto Pekkala, Opetushallitus, arto.pekkala@oph.fi

Terveet tilat 2028 -ohjelman tavoitteena on tervehdyttää julkiset rakennukset ja tehostaa sisäilmasta oireilevien hoitoa ja kuntoutusta. Kymmenvuotisen ohjelmakauden aikana vakiinnutetaan kiinteistönpitoon ennaltaehkäisevä toimintatapa, jossa rakennusten kunto, sopivuus käyttötarkoitukseensa ja käyttäjien kokemukset tarkistetaan ja arvioidaan säännöllisesti.

Ohjelman ajankohtainen painopiste on Terveet tilat -toimintamallin kehittäminen yhdessä kuntien ja aluehallintovirastojen kanssa. Muodostuvan toimintamallin avulla pyritään edistämään rakennusten terveyttä ja turvallisuutta sekä käyttäjien tyytyväisyyttä.

Lisätietoja Terveet tilat 2028 -ohjelman ajankohtaisista hankkeista ja tuloksista voi kysyä suoraan ministeriöistä.

Valtioneuvoston kanslia

- Ohjelmalla on uudet verkkosivut tilatjaterveys.fi
 - ohjelman visuaalinen ilme uusittiin keväällä 2020
 - ohjelman [uutiskirjeen](#) voi tilata sivuilta, uutiskirje lähetetään noin kuukauden välein
- Terveet tilat -toimintamallin ensimmäinen versio julkaistiin 27.10. ohjelman verkkosivulla. Tallenne mallin esittelystä on katsottavissa ohjelman [YouTube-kanavalla](#)
 - Toimintamallin valmistumisesta viestittiin kuntiin kirjeitse ja lisäksi valtioneuvoston viestintäosasto julkaisi [toimintamallista tiedotteen](#)
 - Toimintamallissa painotetaan ennakoivan, suunnitelmallisen kiinteistönhallinnan merkitystä sisäilmaongelmien torjunnassa. Toimintamallissa käsitellään neljää eri osa-aluetta: kiinteistökannan hallinta, kiinteistöjen ylläpito ja huolto, rakentaminen ja korjaaminen sekä sisäilmaongelmien käsittely. Toimintamalli kokoaa yhteen kuntien hyviä käytäntöjä sisäilmatilanteiden hoidossa sekä olemassa olevia, ajantasaisia ohjeita.
 - Syksyllä 2019 ja keväällä 2020 järjestettiin aluehallintovirastojen kanssa yhteistyössä viisi alueellista työpajaa, joissa kerättiin kuntien hyviä kokemuksia sisäilmaongelmien ratkaisuisissa. Syksyllä 2020 järjestettiin lisäksi kolme webinaaria toimintamallin kehittämiseksi. Yksi webinaareista oli ruotsinkielinen.
 - Toimintamallin jatkokehittäminen ja vakiinnuttaminen kuntien käyttöön v. 2021–2022 aikana
- Kootaan Kuntien Terveet tilat -verkosto
 - Ajatus ja toive verkostosta nousi esille v. 2019–2020 järjestetyissä työpajoissa ja webinaareissa. Verkoston avulla lisätään suoraa vuoropuhelua kuntien kanssa. Verkoston kokoamisesta on keskusteltu Suomen Kuntaliiton asiantuntijoiden kanssa.
 - Kuntien [Terveet tilat -verkostoon](#) voivat ilmoittautua mukaan kuntien viranhaltijat ja työntekijät eri toimialoilta sekä kunnanvaltuutetut. Kutsu liittyä mukaan verkostoon lähetettiin kuntiin 1.12.
 - Verkostossa käydään kuntien kanssa vuoropuhelua toimintamallin kehittämiseksi sekä viestitään sisäilmatilanteisiin liittyvistä hyvistä käytännöistä.
- [Sisäilmaongelmien korjaamiseen liittyvät investoinnit, priorisointitarpeet ja päätöksenteko kunnissa](#) (SisäPri) -hanke käynnissä, valmistuu 5/2021 (VN TEAS -hanke), hankkeesta ilmestyy Policy Brief -raportti tammikuussa 2021
- [Sisäilmaongelmista kärsivien auttaminen](#) (SisäTuki) -hanke (VN TEAS -hanke) käynnissä, valmistuu 5/2021

- Johtoryhmän kokous pidettiin 3.11.2020. Johtoryhmässä edustettuna osallistuvien ministeriöiden kansliapäälliköt, johtoryhmän puheenjohtajana toimii valtioneuvoston kanslian strategiasaston osastopäällikkö Seppo Määttä. Seuraava johtoryhmän kokous on keväällä 2021.
- Sihteeristö kokoontuu kahden viikon välein. Sihteeristössä edustettuina osallistuvien ministeriöiden asiantuntijat.
- Jatkuva yhteydenpito sidosryhmien kanssa, ml. eduskunnan kansanedustajien sisäilmaryhmä
- Vuonna 2021 panostetaan edelleen julkisen rakennuskannan sisäilmatilanteen parantamiseen sekä kunnissa että valtiolla mm. Terveet tilat -toimintamallia jalkauttamalla sekä lisäämällä ohjelman tunnettuutta.
- Alkuvuonna 2021 toteutetaan ensimmäinen ohjelman vaikuttavuuden arviointi
- Järjestetään Terveet tilat -foorumi syksyllä 2021
 - koollekutsujana ministeri Paatero
 - kutsutaan mukaan ohjelman sidosryhmiä
- Parlamentaarinen pyöreän pöydän keskustelu etäyhteyksin 2–3/2021
- Sihteeristö koordinoi alkuvuodelle 2021 virkamieskokouksen, jossa käsitellään hallitusohjelman kirjausta kuntotarkastajatoiminnan tuomisesta lainsäädännön piiriin.
- Osana ohjelmaa päivitetään myös joitakin v. 2015 päättyneen Valtakunnalliset [Kosteus- ja hometalkoot](#) -ohjelman ohjeista ja selvityksistä

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus

- [Rakennusalan toimijoiden sekä kuntien kiinteistö- ja rakennustehtävissä toimivien sisäilmaosaamisen osaamiskartoitus](#) valmis, julkaistiin maaliskuussa 2020
- [Yleissivistävien oppilaitosrakennusten nykytilaselvitys](#) valmis, julkaistiin kesäkuussa 2020
- Ammatillisen koulutuksen tilojen ja rakennusten nykytilaselvitys, käyntiin loppuvuonna 2020
- Selvitys kiinteistö- ja rakennusalan tutkintoon johtavan ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulutuksen ja yliopistokoulutuksen antamasta sisäilmaosaamisesta, selvityshanketta valmistellaan, käyntiin vuodenvaihteessa 2020–2021
- Kiinteistöpalvelualan koulutukseen oppikirja, hanketta valmistellaan
- Korjausrakentamisen osaamiskeskukseen liittyvät selvityshankkeet suunnitteilla yhteistyössä ympäristöministeriön ja ohjelman sihteeristön kanssa

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma

- [Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma](#) toteuttaa Terveet tilat 2028 -ohjelman terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osa-aluetta
 - ohjelmien sihteeristöt pitävät säännöllisesti yhteisiä kokouksia ja työpajoja

- Sisäilmaongelmista kärsivien auttaminen -hanke (VN TEAS) käynnissä, valmistuu v. 2021. [Sisäilmaongelmien laajuutta ja vaikutuksia kodeissa kartoitettiin kaikille avoimella verkkokyselyllä](#)
- [Katsaus mineraalikuitujen määrästä toimistoissa](#) valmistui tammikuussa 2020
- [Katsaus sisäilman epäpuhtauksille altistumisesta Pohjoismaissa](#) valmistui huhtikuussa 2020
- [Katsaus Suomen sisäilmatilanteesta](#) julkaistiin Lääkäri-lehdessä toukokuussa 2020 (vaatii kirjautumisen)
- TTL on tuottanut [minikatsauksen väistö- ja erityispuhtaiden tilojen käytöstä työpaikkojen sisäilmasto-ongelmatilanteissa](#), julkaistu 11/2020
- THL on julkaissut [rehtoreille suunnatun ohjeistuksen](#) sisäilmatilanteiden hallintaan
- Vuosina 2020–2021 jatketaan mm. perusterveydenhuollon ammattilaisille suunnattua koulutusta kehitetään ja järjestetään
- Työterveyslaitos kehittää koulutusta sisäympäristön aihealueelta työpaikoille, sisäilmaston asiantuntijoille ja työterveyden ammattilaisille sekä työntekijöille ja heitä tukeville tahoille. TTL on julkaissut verkko-oppimateriaalin [Sisäilma työpaikoilla](#).
- Työterveyslaitos on koonnut [tietokortin oireilusta sisäympäristössä terveydenhuollon ammattilaisille](#)
- Työterveyslaitos kehittää ratkaisuja yhteistyön lisäämiseksi
 - [Blogi: Rakennusterveysasiantuntijan \(RTA\) ja lääkärin yhteistyö on tärkeää \(Työterveyslaitos\)](#)
 - [Blogi: Hyvä viestintä rakentaa luottamusta sisäilma-asioissa \(Työterveyslaitos\)](#)
- Sisäilmaongelmiin liittyvien selvitysprosessien kehittämisen osana kootaan ja luodaan hyvät käytännöt työpaikan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistyöhön sisäilmaongelmiin liittyvissä tilanteissa
- THL kehittää pienhiukkasten altistumisolosuhteiden arviointia ja mikrobin altistumisolosuhteiden arviointia katsausten avulla, valmistuu v. 2021
- TTL arvioi uutta tutkimustietoa altistumisolosuhteisiin vaikuttavista tekijöistä (VOC) ja tuottaa katsauksen sisäilmasto-ongelmien ratkaisun tueksi, suomenkielinen yhteenveto valmis 2020
- [THL:n verkkosivuille on koottu keskeiset rakennusten ongelmatilanteisiin liittyvät lait ja asetukset](#)
- Lääkäreistä koostuva asiantuntijaryhmä tekee kannanottoja, mm. 20.8.2020 [Sisäympäristöissä oireillaan monista syistä, termille sisäilmasairaus ei ole lääketieteellisiä perusteita](#)
- Selvitetään sisäilma-alan ammattilaisista koostuvan asiantuntijaryhmän perustamista THL:n ohjelman tueksi
- Tietoa sisäympäristöihin liittyvästä oireilusta kerätty THL:n ja TTL:n verkkosivuille
 - [Sisäilmakyselyillä mitattuun oireiluun vaikuttavat monet tekijät](#)

- [Oireilu sisäympäristössä](#)
- THL verkkosivuille on työstetty uusia [usein kysytyjä kysymyksiä ja vastauksia sisäilmasta](#)
- V. 2020–2021 alkaa suunnittelu terveydellisen merkityksen arvioinnin ja olosuhdearvioinnin kehittämiseksi, tehdään selvitys hoitopolkujen ja tuen mahdollisuuksien nykytilasta perusterveydenhuollossa, lisäksi määritetään työterveyshuollon tutkimus- ja hoitopolut sisäilmasta oireileville; käynnistetään yksilöllisiä työ- ja toimintakyvyn tukitoimia tarkastelevan selvityksen suunnittelu
- Sosiaaliturvan parantamiseen liittyvät toimet liittyvät sosiaaliturvan kokonaisuudistukseen
- Terveydensuojelulain sisäilma-asioita koskevien säädösten päivitystarpeiden kartoitus käynnissä
 - Kesällä 2020 toteutettiin otakantaa.fi-kysely asumisterveysasetuksen päivitystarpeista

Ympäristöministeriö

- Rakennusfysiikan koulutusmateriaali insinörikoulutukseen, hanke valmistunut, materiaali julkaistaan verkossa alkuvuonna 2021
- Terveet tilat -toimintamallin Rakentaminen ja korjaaminen -osioon liittyvät verkkotyöpajat toteutettiin syyskuussa 2020 ja rakentamisen laatu -kysely tehtiin kesällä 2020
- Ilmanvaihtojärjestelmien kuntotarkastuksiin liittyvä selvityshanke käynnistymässä, ensimmäinen ohjausryhmän kokous pidetään 12/2020, hanke valmistuu v. 2021
- EU:n yhteisten rakentamisen resurssitehokkuuden indikaattorien (Levels; terveet ja viihtyisät tilat sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen) testauksen valmisteluun liittyvää selvityshanketta suunnitellaan
- Ilmastonmuutokseen varautumiseen liittyvä säätietohanke (RASMI) valmistunut, julkistustilaisuus oli 5.11.2020
 - Jatkohankkeita suunnittelussa; arvioita tulevaisuuden säätiedoista tarvitaan suunniteltaessa terveellisiä ja turvallisia rakenteita, jotka kestävät ilmastonmuutoksen aiheuttamat tulevaisuuden säärasitukset
- LIIKU-hanke (Liikuntatilojen sisäilman ja sisäympäristön laatu ja mahdolliset vaikutukset työntekijöiden hyvinvointiin ja terveyteen) käynnissä, Aalto-yliopiston hanke, johon YM osallistuu pienellä rahoituksella (lisätiedot Heidi Salonen, Aalto-yliopisto)
- Rakennusten kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus -oppaan ruotsinnos valmistuu alkuvuonna 2021, oppaan muu päivitystyö suunnitteilla v. 2021
- Rakennusten kunnan selvittämisen yhteydessä käytettävien homekoirien käyttöön ja tilaamiseen liittyvän ohjeistuksen päivitystyö suunnitteilla

